ECKHOFF, FOSMARK & CO. DA
Advokatfirma

Flå kommune
Sentrumsvegen 24
3539 Flå

Sendes også pr. e-post: postmottak@flaa.kommune.no

Ansvarlig advokat:
Henning Borge

Oslo, 10. september 2026

DERES REF. 2021/1062. HV19 GRØUN – KRAV OM REDEGJØRELSE, DOKUMENTUTLEVERING MV.

1. Innledning

Jeg representerer Hans Christian Gulsvik («**Gulsvik**»), grunneier i planområdet HV19 Grøun i Flå kommune.

Sammen med dette brevet, mottar Flå kommune også kopi av brevet vi har sendt til Kommunal- og distriktsdepartementet («**departementet**») 9. dm. i forbindelse med den pågående innsigelsessaken om detaljreguleringsplanen for HV19.

Vi forutsetter at kommunen setter seg grundig inn i brevet til departementet, og innholdet i brevet vil ikke bli gjentatt i sin helhet.

Denne henvendelsen retter seg spesifikt mot kommunens rolle i saken, kommunestyrevedtaket av 20. august 2026, og de krav Gulsvik fremsetter overfor kommunen som planmyndighet.

2. Kommunens vedtak av 20. august 2026 – rettslig karakter og begrensninger

Kommunestyret vedtok 20. august 2026 å slutte seg til meklingsresultatet fra HV16-saken og å be departementet ta innsigelsen mot HV19 til følge, med regulering av HV19 til LNFR-formål (sak PS 53/2026).

Kommunens vedtak er et politisk standpunkt, ikke et endelig planvedtak om HV19. Den endelige avgjørelsen tilligger departementet, jf. plan- og bygningsloven § 12-13. Kommunens politiske tilslutning til meklingsresultatet for HV16 erstatter ikke departementets selvstendige prøving av innsigelsesadgangen etter plan- og bygningsloven § 12-13, jf. § 5-5 og § 5-6, og heller ikke kommunens eget enstemmige vedtak av 12. desember 2024 om å vedta detaljreguleringen for HV19 og ikke ta Statsforvalterens innsigelse til følge.

Vi forutsetter at kommunen, i sin oversendelse til og kommunikasjon med departementet, er tydelig på at vedtaket av 20. august 2026 ikke utgjør et nytt planvedtak om HV19, og at kommunens vedtak av 12. desember 2024 fortsatt er et sentralt og formelt utgangspunkt for departementsbehandlingen.

3. Krav om bekreftelse – planvedtaket av 12. desember 2024

Vi ber kommunen bekrefte, også overfor departementet, at:

- Kommunestyrets enstemmige vedtak av 12. desember 2024, der detaljreguleringen for HV19 ble vedtatt og Statsforvalterens innsigelse ikke ble tatt til følge, fortsatt er utgangspunktet for departementsbehandlingen.
- Vedtaket av 20. august 2026 ikke innebærer tilbaketrekning av reguleringsplanen, og at kommunen ikke ensidig har trukket saken tilbake fra departementet.

Dersom kommunen mener at vedtaket av 20. august 2026 rettslig sett innebærer noe annet enn ovenfor, ber vi kommunen om en skriftlig redegjørelse for dette.

4. Krav om utlevering av saksdokumenter

For å ivareta Gulsviks rett til kontradiksjon og for å sikre et fullstendig og korrekt avgjørelsesgrunnlag for departementet, kreves det at kommunen uten unødig opphold utleverer følgende dokumenter:

a) Fra kommunestyrebehandlingen 20. august 2026:

- Fullstendig møteprotokoll, herunder avstemningsprotokoll og eventuelle dissenser.
- Kommunaldirektørens saksfremlegg og alle underlagsdokumenter som er inngått i saksbehandlingen, i den grad disse ikke allerede er offentlig tilgjengelig.
- Kommunens fullstendige oversendelse til departementet i etterkant av vedtaket.

b) Fra planbehandlingen av HV19 generelt:

- All korrespondanse mellom Flå kommune, Statsforvalteren, Miljødirektoratet og departementene som omhandler villreinobservasjonene, befaringen 4. juni 2025 og Karen Johanne Gulsviks opplysninger, i den grad dette ikke allerede er fremlagt som del av innsigelsessaken til departementet.
- Kommunens eventuelle eget materiale om reinobservasjoner i HV19, herunder eventuelle rapporter, notater, kart eller fotografier som ikke fremgår av den oversendelsen kommunen foretok til departementet 26. februar 2025.

c) Fra befaringen 4. juni 2025:

- Kommunens invitasjonsgrunnlag, eventuelle forberedelsesdokumenter og eventuelle referater som kommunen har utarbeidet fra møte og befaring 4. juni 2025.

Hverken Gulsvik som grunneier, eller Høgevarde AS, ble invitert til befaringen, til tross for at dette er fast praksis i planprosesser av denne typen.

Det er opplyst at det ikke ble skrevet referat fra befaringen. Det er uakseptabelt at en befaring som danner grunnlag for fagmyndighetenes vurderinger av HV19, ble gjennomført uten at tiltakshaver eller grunneier fikk delta eller komme til orde, og at det for øvrig ikke synes å være et referat som kunne sikre notoritet over hva som ble sagt og gjort og på befaringen.

5. Krav om opphevelse/presisering av vedtaket av 20. august 2026

Kommunestyrets vedtak av 20. august 2026 er ikke et planvedtak om HV19. Det er en politisk tilslutning til meklingsresultatet i HV16-saken og en anmodning til departementet om utfallet i HV19. Den endelige planmyndigheten for HV19 tilligger Kommunal- og distriktsdepartementet etter plan- og bygningsloven § 12-13 annet ledd, og denne kompetansen kan ikke overføres andre organer.

Flå kommune anmodes om å omgjøre, eller i hvert fall presisere, vedtaket av 20. august 2026, med hjemmel i forvaltningsloven § 35. Bestemmelsen gir et forvaltningsorgan adgang til å omgjøre eget vedtak uten at det er påklaget, blant annet der vedtaket må anses ugyldig eller bygger på et uriktig rettslig eller faktisk grunnlag. I denne saken er det rettslige grunnlaget for å slutte seg til Statsforvalterens innsigelse omstridt, jf. den pågående uenigheten om innsigelsesadgangen etter pbl. § 5-5. Et vedtak som forutsetter at innsigelsen er rettslig holdbar, uten at dette spørsmålet er endelig avklart, hviler på et usikkert og omtvistet rettslig premiss.

Det vises videre til forvaltningsloven § 17, som pålegger forvaltningsorganet å sørge for at saken er tilstrekkelig opplyst før vedtak treffes. Det dokumenterte observasjonsgrunnlaget for reinens bruk av HV19 etter 2015 er etter grunneiers oppfatning ikke etterprøvbart eller selvstendig verifisert, jf. vårt brev til departementet der dette er grundig redegjort for: Det ble observert 7-8 simler i området i 2007, altså for 19 år siden. Etter dette, har hverken grunneier, hans far (Hans Hæhre Gulsvik) som er den med mest lokalkunnskap om området, eller noen andre, observert rein i HV. Det hele hviler på en *påstand* fra Karen Johanne Gulsvik. En påstand hun lett kunne dokumentert ved å ta bilde med sitt mobilkamera. Som påvist i brevet til departementet, er har Karen Johanne Gulsvik også personlige interesse av HV 19 ikke bygges ut.

Det er alvorlig dersom kommunen har sluttet seg til Statsforvalterens innsigelse uten å ha undersøkt om det faktiske grunnlaget for innsigelsen – de påståtte observasjonene – faktisk er dokumentert og kontrollerbart.

Kommunen bes konkret om å:

1) Omgjøre eller trekke tilbake anmodningen til departementet om å regulere HV19 til LNFR, subsidiært sende en skriftlig presisering til departementet om at anmodningen ikke skal forstås som et endelig kommunalt planvedtak for HV19 og at spørsmålet om § 5-5 fortsatt er omtvistet og må avgjøres selvstendig av departementet.

2) Presisere overfor departementet at kommunestyrets enstemmige planvedtak av 12. desember 2024 – der Statsforvalterens innsigelse ikke ble tatt til følge og saken ble oversendt KDD for avgjørelse – fortsatt er det formelle plangrunnlaget for den pågående departementsbehandlingen.

3) Redegjøre for hva kommunen selv konkret la til grunn om villreinobservasjoner og befaringen 4. juni 2025 ved behandlingen av PS 53/2026, og begrunne hvorfor grunneier

og tiltakshaver ikke fikk anledning til å imøtegå de faktiske premissene for kommunedirektørens innstilling.

6. Avsluttende merknader

Vi ber om en tilbakemelding innen 22. september.

Hans Hæhre Gulsvik, og nåværende eier Hans Christian Gulsvik, har over mange år, og med svært store investeringer, innrettet seg i berettiget tillit til vedtatte planer. En avgjørelse som setter dette til side på grunnlag av udokumenterte observasjonspåstander og uten selvstendig vurdering av pbl. § 5-5, vil være rettslig uholdbar, og ramme ham som grunneier svært hardt. Vi forventer at Flå kommune som planmyndighet opptrer i tråd med sitt ansvar, ivaretar grunneieres prosessuelle rettigheter og bidrar til at departementet får et fullstendig og korrekt saksbilde.

Det vises for øvrig til brevet til departementet av 9. dm. for en fullstendig redegjørelse for sakens faktiske og rettslige sider.

Med vennlig hilsen

R. Lundin

for Henning Borge
Advokat
hb@eckfos.no

Vedlegg

ECKHOFF, FOSMARK & CO. DA
Advokatfirma

Kommunal- og distriktsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Sendes også pr. e-post til: postmottak@kdd.dep.no

Ansvarlig advokat:
Henning Borge

Oslo, 9. september 2026

DERES REF. 2025 / 944. HV GRØUN I FLÅ KOMMUNE – KRAV OM SELVSTENDIG VURDERING ETTER PBL. § 5-5 MV.

1. Innledende merknader

Jeg representerer Hans Christian Gulsvik («**Gulsvik**»), grunneier i planområdet HV19 Grøun. Henvendelsen gjelder den pågående behandlingen av detaljreguleringen for HV19, herunder vedtaket i Flå kommunestyre av 20. august d.å., der kommunen vedtok å slutte seg til meklingsresultatet for HV16 og be departementet ta innsigelsen mot HV19 til følge.
Det fremgår av E-innsyn at innsigelsessaken er oversendt departementet av kommunen.

Det bestrides at det foreligger et tilstrekkelig, etterprøvbart og rettslig holdbart grunnlag for å sette til side den langvarige planavklaringen av HV19. Det bestrides videre at de opplysningene som nå påberopes om rein i planområdet, utgjør ny dokumentert kunnskap som kan begrunne en ny innsigelse eller sette plan- og bygningsloven § 5-5 til side.

Gulsvik krever at departementet, før endelig avgjørelse treffes, foretar en grundig, selvstendig og begrunnet vurdering av innsigelsesadgangen etter plan- og bygningsloven § 5-5.

Kommunens vedtak av 20. august 2026 kan ikke erstatte departementets lovbundne prøving av dette spørsmålet eller behandles som et nytt planvedtak om HV19.

Som det fremgår avslutningsvis, får Flå kommune kopi av dette skrivet og vi forutsetter at kommunen setter seg grundig inn i det. I forbindelse med behandlingen, bes Flå kommune oversende, og bekrefte at kommunens tidligere planvedtak av 12. desember 2024, hvor detaljreguleringen ble vedtatt og Statsforvalterens innsigelse *ikke* ble tatt til følge, fortsatt er et sentralt utgangspunkt for den pågående departementsbehandlingen.

2. HV19 er resultatet av en langvarig og grundig planprosess

HV19 er ikke et nytt eller uavklart utbyggingsinitiativ. Området har gjennom flere tiår vært behandlet som et utviklingsområde, og ble i områdereguleringen for Gulsvikfjellet avsatt til

fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur. Ved områdereguleringen var det lagt opp til 230–270 fritidsboliger innenfor HV19. Den endelige detaljregulerte utbyggingsflaten er senere betydelig redusert, og utgjør i dag ca. 218 daa.

I 2015 ble HV19 prøvd i en statlig innsigelsessak. Kommunal- og moderniseringsdepartementet godkjente 25. november 2015 HV19 i samsvar med kommunens vedtak av 19. februar 2015. Departementets vedtak ble truffet etter grundig behandling av Villreinnemndas innsigelse av 19. mars 2015. Departementet vurderte ikke bare naturmangfold, friluftsliv, og landskap, men også *villreinhensyn*. Departementet forutsatte avbøtende tiltak i form av stier og løyper for å kanalisere ferdsel. Det vises til departementets vedtak av 25. november 2015, særlig s. 3–4.

Den regionale planen for Norefjell–Reinsjøfjell 2020–2035 ble vedtatt 17. september 2020 og endret ved departementsvedtak 7. september 2021. Planområdet HV19 er her fortsatt avsatt til byggeområde i samsvar med områdereguleringen.

Detaljreguleringsprosessen startet med oppstartsmøte 30. november 2017 og oppstartsvarsel i 2018, med nytt varsel i 2020 etter endret adkomstløsning. Adkomstveg og skiløype ble regulert i egen detaljregulering, vedtatt 13. april 2023. Etter høring, dialog og mislykket mekling vedtok Flå kommunestyre 12. desember 2024 detaljreguleringen for HV19. *Vedtaket var enstemmig.* Kommunestyret besluttet samtidig at *Statsforvalterens innsigelse ikke skulle tas til følge*, og at saken skulle oversendes departementet for endelig avgjørelse.

Dette forløpet er vesentlig: Offentlige organer, tiltakshaver og grunneiere har innrettet seg etter vedtatte planer og etter de konkrete rammene som ble satt ved den grundige statlige behandlingen i 2015 og den regionale planbehandlingen i 2021. Det er foretatt store investeringer, og lokalbefolkningen og grunneierne har innrettet seg i tiltro til utvikling av HV 19, som et vesentlig tilskudd som vil være med å løfte kommunen, jf. nærmere nedenfor.

3. Villreinspørsmålet var behandlet og avklart i 2015

Det er feil å fremstille villrein som et nytt tema i HV19-saken. Villreinhensynet var en del av kunnskapsgrunnlaget og vurderingene i 2015. Dette fremgår direkte av sakens dokumenter. Klima- og miljødepartementet konkluderte den gang med at den planlagte hytteutbyggingen med adkomstveg i HV19 *ikke ville gi negative virkninger* for miljøverdier av nasjonal eller vesentlig regional interesse, og at det ikke var grunnlag for å anbefale at innsigelsen ble tatt til følge av miljøfaglige grunner. Og: Forholdet til villreinen ble også grundig vurdert i 2015:

> *«Klima- og miljødepartementet sier imidlertid i sin uttalelse at utbyggingen ikke vil gå ut over friluftsliv eller landskapshensyn av stor verdi, og at den planlagte hytteutbyggingen og adkomstveien ikke vil gi negative virkninger for miljøverdier av nasjonal eller vesentlig regional interesse. I følge Klima- og miljødepartementet innebærer utbyggingen ikke at villreinen vil bli påvirket i en slik grad at det er grunnlag for å ta innsigelsen til følge»* (Vår understrekning)

Samtidig ble det lagt til grunn at ferdsel skulle kanaliseres gjennom stier og løyper.

På denne bakgrunn ble områdereguleringen godkjent.

Vi legger til: I forkant av at Miljødirektoratet i 2015 uttalte at byggeområde HV19 ikke var i konflikt med miljøinteresser av nasjonal eller vesentlig regional verdi, forelå det en konsekvensutredning om naturmangfold og fagnotat om villrein.

Det er derfor ikke adgang til å behandle 2015-vurderingen som om den aldri fant sted. Et nytt faktum må være reelt nytt, dokumentert, relevant for den samme planavklaringen og av en slik karakter at det faktisk kan begrunne en ny innsigelse. Det er ikke, slik kommunen nå gjør, nok å gjenta eller omformulere opplysninger som var tilgjengelige i, eller bygger på, den tidligere planprosessen.

4. Det dokumenterte observasjonsgrunnlaget: GPS-data fra 2005–2007

Det foreliggende skriftlige materialet dokumenterer at GPS-merkede simler i perioden **2005–2007** i noen grad brukte arealer tett inntil og delvis innenfor HV19, særlig vår og sommer. Det dreier seg om 7-8 simler, og observasjonen ble gjort i 2005 – 2007, altså 8 år før områdereguleringen, og 19 år fra i dag. Vi viser blant annet til «Vedlegg til Utredning av naturmangfold – HV 19 Grøun, Høgevarde – utredning villrein», pkt. 3.

At et mindre antall GPS-merkede dyr i en avgrenset periode for nær 20 år siden har vært innenfor eller nær området, var dessuten *kjent ved planavklaringen*. Det inngikk i grunnlaget for de tidligere vurderingene. Dette er derfor ikke «ny kunnskap».

5. Påstander om senere reinobservasjoner er ikke dokumentert eller kvalitetssikret

De opplysningene som senere er ført inn i saken om jevnlige observasjoner av rein i HV19, og særlig om påståtte observasjoner av flokker med bukker, simler og kalver innenfor planområdet i september 2024, er etter det foreliggende materialet knyttet til uttalelser fra Karen Johanne Gulsvik, leder av Villreinnemnda.

Klima- og miljødepartementets vurdering av 25. juni 2025 gjengir at lederen av Villreinnemnda under møte og befaring 4. juni 2025 opplyste at rein jevnlig observeres i området, og at flokker skal ha vært observert og dokumentert i september 2024.

Det avgjørende er at dette ikke er fulgt opp med etterprøvbar dokumentasjon:

- Miljødirektoratet opplyste i e-post 27. juni 2025 at Karen Johanne Gulsvik under befaringen hadde sagt at observasjonene kunne dokumenteres med bilder, men anbefalte at Statsforvalteren eller departementet ble kontaktet for videre dokumentasjon.

  Bilag 1: E-postkorrespondanse mellom Hans Gulsvik og Miljødirektoratet av 27. og 28. juni 2025

- Da Gulsvik henvendte seg til statsforvalterens representant Brede Kihle, opplyste Kihle i e-post av 8. juli 2025 at han hadde deltatt på befaringen, men ikke kunne hjelpe med bildene. Han skriver at Karen Johanne Gulsvik opplyste at «hun selv kunne bekrefte fra turer i området hvor hun hadde sett villrein. Med det ble ikke vist noen fotografier under befaringen, ikke som jeg fikk med meg».

  Bilag 2: E-post fra statsforvalteren til Hans Gulsvik av 08.07.2025

- Hans Hæhre Gulsvik (tidligere eier av HV 19 og far til Hans Christian Gulsvik) har gjennom henvendelser til Statsforvalteren etterspurt utlevering av bildene. De er ikke fremlagt for ham, og det foreligger etter det opplyste heller ingen sporbar registrering av tid, sted, fotograf, koordinater eller annen dokumentasjon som muliggjør uavhengig kontroll.

Det er ikke forsvarlig å la en påstand om dokumentasjon som myndighetene selv ikke har sett eller kvalitetssikret, få avgjørende betydning for en innsigelse som kan gjøre langvarige planavklaringer og store investeringer verdiløse.

Hans Hæhre Gulsvik har opplyst at han, som den antatt mest lokalkjente tidligere grunneieren i området, ikke noen gang har observert rein eller reinspor i HV19. Andre som vi har kontaktet, har heller ikke observert rein eller reinspor i HV 19. Tilsvarende foreligger det ikke andre dokumenterte tredjeparts-observasjoner av rein i planområdet etter GPS-perioden. Påstanden om *jevnlig bruk*, er altså helt udokumentert. Dette kan ikke alene avgjøre saken, men understreker hvorfor påstanden om jevnlig bruk må dokumenteres objektivt før den gis avgjørende vekt.

Vi legger til: En arbeidsgruppe i Norsk Villreinsenter, bestående av Morten Elgaaen, Anders Mossing og Lena Romtveit, utga15.august 2023 en rapport i forbindelse med presentasjon for delnorm 3, kvalitetsnorm for villrein i Norefjell-Reinsjøfjell villreinområde. De skriver at "reinen ikke påvirkes i nevneverdig grad av ferdselen, og at området brukes omtrent likt nå som tidligere." Videre skriver de at " et mindre areal, øst for Høgevarde og utover mot Laksejuv, har mer sporadisk bruk av rein enn de øvrige områdene. Dette kan skyldes en kombinasjon av nærhet til et større hytteområde og topografi." Området de beskriver ligger *ovenfor og sørvest for HV19* Grøun. HV19 liggen lavere og lenger nordøst enn Laksejuv/Høgevarde. Dette gjør det enda mindre sannsynlig med reinobservasjoner i HV 19.

6. Karen Johanne Gulsviks rolle som leder i Villreinnemnda og aktiv jeger

Karen Johanne Gulsvik har en formell rolle som leder av Villreinnemnda. Hennes opplysninger kan derfor ikke ignoreres. Samtidig gjør de konkrete omstendighetene at opplysningene ikke kan legges til grunn uten uavhengig dokumentasjon.

I den forbindelser minner vi om at Flå kommunestyre vurderte henne som inhabil ved behandlingen av detaljreguleringsplanen for HV19, 12. desember 2024, og hun fratrådte behandlingen.

Bakgrunnen for hennes fratredelse, var blant annet hennes involvering i tidligere jordskiftesak knyttet til adkomst til HV19 på vegne av sine foreldre, hennes familierelasjon til eier av naboeiendommen 27/1, og den pågående interessekonflikten om grense- og adkomstforhold. Det er også opplyst at hun har opptrådt aktivt mot utbygging av adkomstveg og hyttefelt HV19. Dette kom klart frem da hun i jordskiftesak 17-157052 SKJ-JGOL, møtte etter fullmakt fra sin mor, og holdt et innlegg der hun holdt et innlegg mot utbygging av både HV 19 og adkomstvegen over 27/1 til HV 19.

Karen Johanne Gulsvik er selv en aktiv og ivrig jeger. Hun jakter på naboeiendommen til HV 19, som eies av broren til Karen Johanne Gulsvik. Hun er derfor en klar personlig interesse i at HV 19 ikke bygges ut. Dette fremmes ikke som en innvending mot hennes generelle engasjement for jakt eller villrein, men som et krav om forsvarlig kildekritikk: Når en person med slik tilknytning og med tidligere konstatert inhabilitet fremsetter observasjonspåstander i en sak som direkte berører egne familiære og økonomiske interesser, kan påstandene ikke alene være et tilstrekkelig premiss for offentlig myndighetsutøvelse.

Det er alvorlig at Høgevarde AS ikke deltok på befaringen 4. juni 2025, og særlig alvorlig at grunneier ikke ble invitert og varslet, mens Karen Johanne Gulsvik fikk orientere om reinforholdene.

Vi kan i det forbindelse opplyse at Hans H. Gulsvik, 27. august d.å. sendte spørsmål til statsforvalteren og ba om informasjon vedrørende befaringen 4.juni. Av svaret fremgår det at Karen Johanne Gulsvik (KJG) i utgangspunktet ikke var invitert til befaringen.

Bilag 3: Innkalling til møte og befaring fra departementet av 15.05.2025

Det er imidlertid på det rene, at hun likevel deltok. Vi fremlegger fotografi fra befaringen.

Bilag 4: Fotografi fra befaringen av 04.06.2026

Hvorfor Karen Johanne Gulsvik fikk delta, og fikk en dominerende rolle, er uklart og oppsiktsvekkende, særlig når hverken Høgevarde AS eller grunneier ble hørt. Vi har vært i kontakt med Brede Kihle hos statsforvalteren, og han opplyser at det ikke ble skrevet et referat fra befaringen.

Det vi imidlertid vet er at Karen Johanne Gulsvik, som leder av villreinnemda, sitter sammen med avdelingsdirektør Gunhild Dalaker Tuseth i Villreinrådet for Norefjell og at de to sitter sammen i styringsgruppa for gjennomføring av planarbeidet med Regional Plan. Om Karen Johanne Gulsvik ble invitert av Tuseth, vet vi ikke. Vi kan opplyse at Flå kommune tidligere ba statsforvalteren om vurdering av Tuseths habilitet:

Bilag 5: Brev fra statsforvalteren til Flå kommune av 24.04.2024

Statsforvalteren kom, etter en lang vurdering på 6 sider, til at Tuseth var habil, men skriver blant annet:

> *«Vi har forståelse for at spørsmålet om Gunhild Dalaker Tuseth har som avdelingsdirektør hos Statsforvalteren og styremedlem i Norsk villreinsenter kommer opp»*

7. Særlig om meklingen 24. juni 2026. Erkjennelse av at det ikke er noe nytt

Det ble somkjent avholdt et meklingsmøte hos Statsforvalteren, 24. juni 2026. Det fremgår av protokollen at dette var det siste av tre meklingsmøter. Bakgrunnen for meklingen var en innsigelse om at «den foreslåtte kan få negative konsekvenser for villreinstammen på Norefjell-Reinsjøfjell som følge av økt ferdsel og aktivitet inn i leveområdet». Så sies det at kommunen og Statsforvalteren er:

> *«(E)nige om at det er behov for et oppdatert og faglig robust kunnskapsgrunnlag som kan gi bedre forståelse for hvordan lokal nærings- og samfunnsutvikling og friluftsliv påvirker villreinens arealbruk over tid»*

M.a.o. erkjenner kommunen og Statsforvalteren at det ikke foreligger *oppdatert kunnskap*, altså er det ikke noe nytt. Dette er avgjørende i saken.

8. Ad. Plan- og bygningsloven § 5-5

Plan- og bygningsloven § 5-5 skal sikre forutsigbarhet ved å begrense adgangen til ny innsigelse om forhold som allerede har vært gjenstand for innsigelse og er avgjort de foregående ti årene.

Når kommunen og innsigelsesorganet er uenige om innsigelsesadgangen er avskåret, er det departementet som avgjør spørsmålet.

Det er ingen tvil om at HV19 var konkret behandlet i 2015. Daværende Kommunal- og moderniseringsdepartement godkjente HV19 i områdereguleringen. Hensynet til villrein inngikk i vurderingsgrunnlaget, og løsningene for ferdselskanalisering ble konkret behandlet, jf. ovenfor.

Departementet bes særlig merke seg at Flå kommune uttrykkelig også har påberopt § 5-5 og gjort gjeldende at innsigelsesadgangen er avskåret fordi detaljreguleringen for HV19 følger opp områdereguleringen fra 2015, og fordi villreinhensynet ble vurdert både av Statsforvalteren og departementet.

Departementet skal nå vurdere saken. I den forbindelse påpekes:

1. Innsigelsen mot detaljreguleringen gjelder samme areal, samme utbyggingsformål og samme materielle konflikt – villrein og ferdsel – som den statlige behandlingen av HV19 i 2015.
2. Det som finnes av relevant og kontrollbar kunnskap, er eldre GPS-data fra 2005–2007. Denne kunnskapen ble vurdert i 2015. Det finnes ikke ny kontrollerbar kunnskap;
3. Udokumenterte opplysninger om påståtte observasjoner i 2024 kan ikke begrunne at § 5-5 settes til side, når de underliggende bildene og annen stedfestet dokumentasjon ikke er fremlagt eller kvalitetssikret.
4. Den senere regionale planbehandlingen, hvor HV19 fortsatt ble avsatt til byggeområde, bekrefter ytterligere at planavklaringen var kjent, vurdert og opprettholdt også etter at leveområdekartleggingen forelå.

Ved vurderingen er det ikke tilstrekkelig å vise generelt til «ny kunnskap», «samlet belastning» eller kommunestyrets politiske tilslutning til meklingsresultatet uten å forklare hva som faktisk er nytt, når kunnskapen forelå, og hvorfor det åpner for innsigelse mot en planavklaring som ligger innenfor tiårsregelen.

9. Påløpte kostnader, innrettelse og økonomisk tap

HV19 er en integrert del av utviklingen av Gulsvikfjellet, blant annet med hensyn til renseanlegg, veirettigheter, adkomst, skiløype, planlegging og samordning med eksisterende infrastruktur. Hvis prosjektet nå skrinlegges, vil allerede anvendte ressurser i stor grad være forgjeves. Som grunneier har Gulsvik vært med og investert mange ti-talls millioner kroner til planlegging, konsekvensutredning, avtaler knyttet til infrastruktur knyttet til adkomst, veiskjønn mv.

Dette er klarligvis relevante hensyn i vurderingen av forutsigbarhet, forholdsmessighet og konsekvensene av å snu en planavklaring på et svært mangelfullt faktisk grunnlag.

10. Krav om dokumentinnsyn og kontradiksjon ifbm. vurderingen

For å sikre et forsvarlig avgjørelsesgrunnlag må departementet kreve av følgende oversendes, med kopi til Gulsvik, og det uten opphold:

1. Alle fotografier, videoer, metadata, datoangivelser, koordinater, logger og annen dokumentasjon som Karen Johanne Gulsvik har opplyst kan dokumentere reinobservasjoner i eller innenfor planområdet HV19, herunder de påståtte observasjonene i september 2024.
2. Referat, deltakerliste, invitasjonsgrunnlag, presentasjoner, notater og eventuelle kart som ble brukt ved møte og befaring 4. juni 2025.
3. All korrespondanse mellom {kommunen}, Statsforvalteren, Miljødirektoratet, og departementene som omhandler observasjonene, bildene, befaringen eller betydningen av Karen Johanne Gulsviks opplysninger.
4. Det konkrete grunnlaget for at Statsforvalteren og fagmyndighetene mener at det foreligger «ny kunnskap» etter 2015, med presis angivelse av dokument, dato, forfatter og hvilken faktisk endring opplysningen skal vise.
5. Kommunens oversendelse til departementet etter vedtaket 20. august 2026, samt møteprotokoll og avstemningsprotokoll fra behandlingen.

Hans Christian Gulsvik skal gis en reell og tilstrekkelig frist til å kommentere materialet før departementet treffer endelig vedtak. Dersom dokumentasjonen ikke foreligger, kan de udokumenterte påstandene ikke tillegges vekt som faktum i saken.

11. Oppsummering og klare krav

Hans Christian Gulsviks standpunkt er følgende:

- HV19 ble etter en konkret og grundig prosess godkjent som utbyggingsområde i 2015, og ble på nytt opprettholdt som byggeområde i regional plan i 2021.
- Villreinhensynet var kjent og vurdert i 2015. Det dokumenterte GPS-grunnlaget gjelder åtte radiomerkede simler i perioden 2005–2007 og var ikke nytt i den senere saksbehandlingen.
- Påstandene om senere, jevnlige reinobservasjoner i selve HV19 er ikke dokumentert med bilder eller annen kontrollerbar sted- og tidsfestet informasjon, selv om slike bilder er opplyst å eksistere.
- De senere observasjonspåstandene springer etter det foreliggende materialet ut av opplysninger fra Karen Johanne Gulsvik. Hennes tidligere konstaterte inhabilitet ved kommunens HV19-behandling og konkrete familiære og økonomiske tilknytninger gjør at opplysningene krever særskilt og uavhengig dokumentasjon.
- Det er brukt betydelige ressurser på planlegging, utredninger, adkomst, skiløype, rettigheter og infrastruktur i berettiget tillit til vedtatte planer og offentlige avklaringer. Dette innebærer at man må være særlig nøye med å kreve god og grundig dokumentasjon.
- Vi bemerker også at reinen, som nå påstås observert i HV, har opphav i svensk skogstamrein. Den er ikke rødlistet.

På denne bakgrunn kreves at:

1. **Departementet ikke treffer endelig vedtak om å ta innsigelsen til følge før spørsmålet om innsigelsesadgangen etter plan- og bygningsloven § 5-5 er uttrykkelig og selvstendig avgjort;**
2. **Departementet legger til grunn at udokumenterte observasjonspåstander ikke kan gis avgjørende vekt.**
3. **Departementet oversender det etterspurte dokumentgrunnlaget og gir Hans Christian Gulsvik reell kontradiksjon før avgjørelsen tas.**
4. **At Flå kommune oversender full dokumentasjon fra behandlingen slik at spørsmålet om § 5-5 kan avgjøres selvstendig og uavhengig av departementet.**
5. **At departementet opprettholder detaljreguleringen for HV19, subsidiært avstår fra å endre formålet til LNFR før de rettslige og faktiske spørsmålene over er forsvarlig belyst.**

Dersom det vurderes å bygge et endelig vedtak på de omtvistede observasjonene, må dokumentasjonen først fremlegges, kvalitetssikres og underlegges kontradiksjon. En avgjørelse som bygger på udokumenterte observasjonspåstander, uten reell vurdering av plan- og bygningsloven § 5-5 og uten forsvarlig behandling av det tidligere vedtaket fra 2015, vil reise alvorlige spørsmål om rettsanvendelsen og saksbehandlingen.

Avslutningsvis fremlegger vi for ordens skyld også to skriv fra Hans H. Gulsvik til Lina Frogner Orre i departementet.

Bilag 6: Skriv fra Hans H. Gulsvik av 27.03.2025

Bilag 7: Skriv fra Hans H. Gulsvik av 15.07.2025

***

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet Eckhoff, Fosmark & Co. DA

P. Lundin

for Henning Borge
Advokat
hb@eckfos.no

Kopi: 1) Klient
2) Flå kommune

Hans H Gulsvik <hans@bamsestein.no>

Fwd: Oversendelse av brev fra Miljødirektoratet (Transmission of letter)

I e-post

Hans Gulsvik <hans@hogevarde.no> 28. juni 2025 kl. 11:2(
Til: sfovpost@statsforvalteren.no
Blindkopi: Hans Christian <hc@hogevarde.no>, Hans Gulsvik <hans@hogevarde.no>

Statsforvalteren v/
Kjetil Olav Heitmann
Eli Kristin Nordsiden
Brede Kihle

Deres sak 2019/17199.
Vi viser til svar på mail fra Miljødirektoratet v/Toril Grønningsæter på vår forespørsel om dokumentasjon av rein i planområdet HV19, Grøun i Flå kommune..
Vi har forstått, på bakgrunn av foto på Flå kommune sin FB-side, at det var leder av Villreinnemnda for Brattefjell-Vindeggen, Blefjell og Norefjell- Reinsjøfjell, *Karen Johanne Gulsvik*, som deltok og hadde synspunkter/innlegg på deres befaring i Grøun,HV19, den 4.juni.
Vi forutsetter at dere under befaringen opplyste om at Karen Johanne er innhabil i anledning innsigelsessaken. Hun ble erklært inhabil av alle partigruppene i Flå kommune under den tidligere behandling av samme sak i Flå kommune og deltok derfor ikke i saken. Hun deltok aktivt i en tidligere jordskiftesak, vedrørende adkomstvei til HV19, over grunnen til hennes foreldre, Agnes G[illegible]vik og Jon Nesselquist. Hun er også bror til Ola Gulsvik(nå eier av grunn til adkomstvei, HV19, eiendom 27/1), som har startet grensetvist/jordskiftesak mot grunneier i HV19, Hans Christian Gulsvik(min sønn), eier av 29/1 og 29/472(Grøun).
Vi ser at hennes ytringer også er vektlagt i Miljødirektoratets tilråding, i samme sak..
Karen Johanne har uttalt at hun kan dokumentere at det har vært rein i planområdet, som er HV19, Grøun. *Vi ber om å få kopi av disse foto utlevert snarest*, dette for å fastslå om det er i *dette* planområdet bildene er tatt.
Som den mest lokalkjente i Grøun og som tidligere grunneier av HV19, Grøun, har jeg aldri sett eller observert spor etter reinsdyr.

Med vennlig hilsen

Hans H. Gulsvik

a: Vetervegen 238, 3539 Flå
e: hans@hogevarde.no
m: +47 901 62 344

---------- Forwarded message ---------
Fra: **post@miljodir.no** <post@miljodir.no>
Date: fre. 27. juni 2025 kl. 10:27
Subject: Oversendelse av brev fra Miljødirektoratet (Transmission of letter)
To: Hans Gulsvik <hans@hogevarde.no>

Hei

Som vi skriver i vår tilråding til Klima- og miljødepartementet var det leder av Villreinnemnda for Brattefjell-Vindeggen, Blefjell og Norefjell-Reinsjøfjell (Karen Johanne Gulsvik) som på møtet og under befaringen 4. juni orienterte om at det jevnlig observeres rein i området, og som sa at dette kunne dokumenteres med bilder.

Det er Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, i dialog med kommunen, som arrangerer møtene på vegne av Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD). Jeg vil anbefale deg å ta kontakt med enten Statsforvalteren eller KDD for deltakerliste, da vi ikke har fått det tilsendt.

Klima- og miljødepartementet har nå sendt sin tilråding til KDD, og videre spørsmål eller opplysninger bør rettes til KDD som skal fatte den endelig beslutningen.

Vår ref 2025/9091

Logo

Vennlig hilsen
Toril Grønningsæter
e-post: toril.gronningsater@miljodir.no | Tlf.

Høgevarde

SV: Oversendelse av brev fra Miljødirektoratet (Transmission of letter)

Kihle, Brede <brede.kihle@statsforvalteren.no> 8. juli 2025 kl. 10:29
Til: Hans Gulsvik <hans@hogevarde.no>
Kopi: "Nordsiden, Eli Kristin" <eli.nordsiden@statsforvalteren.no>, "Heitmann, Kjetil Olav" <kjetil.olav.heitmann@statsforvalteren.no>

Hei,

Jeg deltok på befaringen ved HV19-Grøun 4. juni, men jeg kan ikke hjelpe deg med bildene som du viser til. Karen Johanne Gulsvik deltok på befaringen som leder av villreinnemnda og kunne vise til at området ligger innenfor det kartlagte leveområdet, noe hun selv også kunne bekrefte fra turer i området hvor hun hadde sett villrein. Men det ble ikke vist noen fotografier under befaringen som kunne vise til dette, ikke som jeg fikk med meg.

Så du må nesten ta kontakt om disse bildene med Karen Johanne selv. Det er ikke noe jeg kjenner til. Men vi har GPS-data som viser at området har vært i bruk av villrein, så det er vel ingen tvil om at området ligger innenfor et område som villreinen bruker, selv om det antakelig er mindre i bruk. Det viser jo GPS-prosjektet til Figil Reimers, se bilde fra rapport som var underlag for blant annet områdereguleringen i sin tid

Statsforvalteren
i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato: 15.05.2025 Vår ref:

Deres dato: Deres ref:

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anne Gunn Fossland, 22003519

Innkalling til Kommunal- og distriktsdepartementets møte og befaring

27. mai og 4. juni 2025 – Flå kommune

Innsigelser til reguleringsplan, Høgevarde HV19 Grøun

Digitalt møte: 27. mai kl. 13.00 – 14.30
Befaring 4. juni kl. 11.00 – 15.00

Digitalt møte 27. mai kl. 13.00

- Velkommen ved kons. statsforvalter Ingvild Aleksandersen – 5 minutter
- Innledning ved Kommunal- og distriktsdepartementet – 5 minutter
- Redegjørelse fra Flå kommune – 20 minutter
- Redegjørelse fra Statsforvalteren, Klima- og miljøvernavdelingen – 20 minutter
- Statsforvalterens oversendelse til departementet – 5 minutter
- Spørsmål fra departementene – 30 minutter

Befaring 4. juni kl. 11.00
Oppmøte: Flå Veksthus, Sentrumsvegen 24, 3539 Flå

KL. 11.00- 12.00: Kort møte og lunsj. Kommunen går igjennom turruten (orienterer om at det er mulig å parkere bil noe sør for sentrum før man går om bord på bussen).
KL. 11:45 (bussen er bestilt til da)/12.00 – Avreise til Høgevarde - Ta med gode sko og klær etter værforhold.
ca. 30 min kjøretur til Høgevarde. Vi går til et sted med god utsikt over planområdet

- turen har en varighet på mellom 1 time og 45 min til 2 timer
- det er flatt og greit terreng, men noe vått
- ha på tursko som tåler vann!

Befaring:

12.00	Avreise i buss	Vi drar tidligere om mulig, orientering fra buss v/ kommunen
15.00		Befaringen antas å være ferdig

Statsforvalteren har registrert følgende deltakere, og ber om tilbakemelding ved endringer:

SFOS, Meklingsinstituttet
Ingvild Aleksandersen, kons. statsforvalter, deltar 27.05
Idunn Flood, seniorrådgiver

Kommunal- og distriktsdepartementet
Lise Solbakken, fagdirektør
Lina Frogner Orre, seniorrådgiver

Klima- og miljødepartementet
Erlend Smedshaug, seniorrådgiver

Miljødirektoratet
Toril Grønningsæter
Karen Lone, deltar 27.05
Margrethe Halsen, deltar 27.05

Flå kommune
Merete Gandrud, ordfører
Odd Egil Stavn, kommunedirektør
Sigrid Hauglann Grimeli, leder teknisk og fagansvarlig plan
Espen Andreas Volden, jurist?

SFOS, Klima- og miljøvernavdelingen
Gunhild Dalaker Tuseth, avdelingsdirektør
Ellen Lien, seksjonssjef
Brede Kihle, fagleder
Kjetil Olav Heitmann, seniorrådgiver

Bilag 4

Hinna Frogner Solstad Sean
Anne

Ujatil Per Heitmann 2 fra H
Brita Mikle 8 "

Maren Johanne
Gudvik

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Vår dato: 24.04.2024
Vår ref: 2019/17199
Deres dato:
Deres ref:

Flå kommune
Sentrumsvegen 24
3539 FLÅ

Saksbehandler
Gøril Hjelseth

Svar på spørsmål om habilitet - Høgevarde HV19 Grøun Gulviksfjellet - reguleringsplan/detaljregulering

Vi viser til kommunens brev datert 9. april 2024 hvor kommunen ber om at Statsforvalteren vurderer egen habilitet i ovennevnte reguleringssak.

Kommunen har lagt ved et brev datert 8. april 2024 fra forslagsstiller Høgevarde AS, der kommunen gjøres oppmerksom på at innsigelsen til planforslaget datert 24. august 2023 er signert av avdelingsdirektør Gunhild Dalaker Tuseth, og at Tuseth sitter som styremedlem i stiftelsen Norsk villreinsenter.

Kommunen viser til at Norsk villreinsenter har gjort en kartlegging av villrein i 2016 og hatt et hovedansvar i arbeidet med kvalitetsnormen for villrein, og at denne nye kunnskapen har dannet grunnlaget for Statsforvalterens innsigelse. Høgevarde AS mener det er grunn til å stille spørsmålstegn ved om Tuseth er partisk i sin vurdering av utbygging av HV19.

Statsforvalterens vurdering

Vi har forståelse for at spørsmålet knyttet til rollene som Gunhild Dalaker Tuseth har som avdelingsdirektør hos Statsforvalteren og styremedlem i Norsk villreinsenter kommer opp.

Tuseth er oppnevnt av Miljødirektoratet til å sitte i styret i Norsk villreinsenter. Hun ble oppnevnt som styremedlem i 2020 og ble oppnevnt på nytt i 2023 for to nye år. Som styremedlem og nestleder får hun innsikt i stiftelsens virksomhetsplan, budsjett og regnskap, samt administrative forhold. Den løpende virksomheten ivaretas av daglig leder på kontoret på Skinnarbu og på Hjerkinn.

Spørsmålet er om dette styrevervet gjør henne inhabil til å fremme innsigelse til detaljreguleringsplanen for Høgevarde HV19.

Det følger av forvaltningsloven § 6 første ledd at dersom en tjenestemann har en av tilknytningsformene til en part i saken som er nevnt i bestemmelsens bokstav a til e, skal vedkommende automatisk anses inhabil til å forberede eller treffe avgjørelse i saken. Vi kan ikke se

E-postadresse: sfovpost@statsforvalteren.no
Sikker melding: www.statsforvalteren.no/melding
Postadresse: Pb 325, 1502 Moss
Besøksadresse: Moss: Vogts gate 17, Drammen: Dr. Hansteinsgate 9, Oslo:
Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/ov
Org.nr. 974 761 319

at Tuseth har en tilknytning til en part i reguleringssaken som omfattes av noen av alternativene i forvaltningsloven § 6 første ledd. Dersom Norsk villreinsenter hadde vært å anse som part i saken, jf. definisjonen i forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e, ville Tuseth som styremedlem i stiftelsen automatisk vært inhabil etter § 6 første ledd bokstav e. Vi kan imidlertid ikke se at Norsk villreinsenter er å regne som part i saken, selv om detaljreguleringen vil berøre interesser som villreinsenteret skal ivareta.

Spørsmålet er om Tuseth skal anses inhabil etter den mer sammensatte vurderingen etter forvaltningsloven § 6 andre ledd som lyder slik:

> Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal det legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Bestemmelsen skal dekke de tilfellene som faller utenfor opplistingen i § 6 første ledd bokstav a til e, men hvor vedkommende likevel har en så sterk tilknytning til saken at det er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet. Det er et grunnvilkår at det foreligger *særegne forhold*. Videre er det bare der dette særegne forholdet er egnet til å svekke tilliten til tjenestemannens upartiskhet, at inhabilitet foreligger. Vilkåret om særegent forhold som inhabilitetsgrunn markerer at ikke enhver, generell interessetilknytning fører til inhabilitet.

Kravet om at de særegne forholdene må være egnet til å svekke tillitten til vedkommende sin upartiskhet tar sikte på de ytre forhold, dvs. en vurdering av om disse generelt og objektivt sett er egnet til å svekke tilliten, uavhengig av hvor stor tillit man måtte ha til den aktuelle folkevalgtes personlige integritet. Det at noen anses som inhabil, innebærer ikke noen form for mistillit til vedkommende personlig.[1]

Spørsmålet er om Tuseths rolle som styremedlem i stiftelsen Norsk Villreinsenter utgjør et særegent forhold som er egnet til å svekke tilliten til hennes upartiskhet når hun som direktør for Klima- og miljøvernavdelingen hos Statsforvalteren har avgitt uttalelse og fremmet innsigelse til planforslaget.

Siri Halvorsen og Kyrre Grimstad skriver dette i boka «Forvaltningsloven i kommunene»[2], under punkt 5.5.7 bokstav d), *Faglig eller kollegial tilknytning til saken*:

> Heller ikke det at tjenestemannen selv har en *faglig eller yrkesmessig interesse* i saken, vil normalt føre til inhabilitet. Det kan tenkes at tjenestemannen har et klart faglig synspunkt som kommer på spissen i en sak, eller har faglige eller profesjonsmessige interesser i saken.

Videre skriver de under samme punkt, bokstav e) *Tidligere befatning med saken – rollekombinasjoner*:

> En annen form for faglig eller yrkesmessig tilknytning til en sak er at man tidligere har hatt *befatning med den samme saken.* Det kan tenkes at man tidligere var ansatt i underinstansen og behandlet en sak der, og så får jobb i klageinstansen og møter saken igjen der. Eller at man har vært medlem av et utredningsutvalg og avgitt en innstilling i saken som man får til behandling som ansatt tjenestemann. Heller ikke slik tilknytning til en sak vil i utgangspunktet føre til inhabilitet etter forvaltningsloven § 6.

---

[1] Se note 130 i Rettsdata av professor Jan Fridthjof Bernt

[2] Kommuneforlaget

Dette synet har også støtte fra Justisdepartementet i Ot.prp. nr. 75 (1993-94) s. 16.

Professor Arvid Frihagen skriver dette om administrativ tilknytning som inhabilitetsgrunn i boka «Inhabilitet etter forvaltningsloven»[3] på s. 299:

> Forvaltningslovens § 6, 2. ledd kan ikke forstås slik at en tjenestemann eller folkevalgt uten videre er inhabil med mindre han er helt nøytral i saken. En faglig og administrativ tilknytning til eller interesse for saken vil ikke uten videre føre til inhabilitet.

Videre skriver han om kompetansekombinasjon på s. 313:

> Rent generelt synes det riktig å ta som utgangspunkt at en bør unngå at en og samme tjenestemann eller utvalgsmedlem opptrer i forskjellige funksjoner i samme sak, jfr. Ot.prp. 38 (1964-65) s. 39. Spesielt må nevnes at det ut fra et rettssikkerhetssynspunkt vil være ønskelig at klagebehandlingen skjer uavhengig av førsteinstansen.

I dette tilfellet er det ikke snakk om at Tuseth har deltatt ved behandlingen av reguleringssaken både som førsteinstans og som klageinstans. Stiftelsen Norsk villreinsenter har bidratt med faktagrunnlaget i saken, og Klima- og miljøvernavdelingen har vurdert dette faktagrunnlaget, sammen med andre opplysninger i saken, da det ble avgitt uttalelse og innsigelse til planforslaget. Dersom innsigelser ikke blir løst ved mekling, er det departementet som avgjør om innsigelsene skal tas til følge, jf. plan- og bygningsloven § 12-13 andre ledd. En eventuell klage på vedtatt reguleringsplan behandles av Statsforvalteren ved Juridisk avdeling. Tuseth har dermed ingen rolle ved behandlingen av en eventuell klage på vedtatt plan. Vi kan etter dette ikke se at rolle-kombinasjonen som styremedlem i Norsk villreinsenter og avdelingsdirektør hos Statsforvalteren er betenkelig ut fra et rettssikkerhetssynspunkt.

Frihagen skriver videre nederst på s. 313:

> § 6, 2. ledd om «særegne forhold» som er egnet til å svekke tilliten til vedkommende, gjelder også ved kompetansekombinasjoner og andre faste eller tilfeldige «dobbeltroller» en tjenestemann kan ha i en sak. Inhabilitet vil det imidlertid stort sett bare bli tale om der det kommer inn et særegent grunnlag for inhabilitet ut over selve den rene kompetansekombinasjon som måtte være fastsatt i eller i medhold av lov.

Det følger av plan- og bygningsloven § 3-2 andre ledd at «Alle offentlige organer har rett og plikt til å delta i planleggingen når den berører deres saksfelt eller deres egne planer og vedtak og skal gi planleggingsmyndighetene informasjon som kan ha betydning for planleggingen». Statsforvalterens rolle i villreinforvaltningen er beskrevet på s. 64 i Meld. St. 18 (2023-2024) Ein forbetra tilstand for villrein:

> Det er oppnemnt ein hovudansvarleg statsforvaltar for kvar villreinnemnd. Statsforvaltaren har som oppgåve å gi råd og rettleiing til villreinnemnder og villreinutval, og har ansvar for økonomi og rekneskap. Statsforvaltaren skal også sjå til at villreininteresser er varetatt i arealsaker, og kan fremje motsegn mot kommunale arealplanar og konsesjonar for energitiltak dersom dei strir mot omsyn av nasjonal og vesentleg regional betydning, for eksempel viktige funksjonsområde for villreinen. Statsforvaltarane skal samordne statlege

[3] Forlaget A. Frihagen AS, 1985, s. 312

> motsegner til kommunale planar og har ansvaret for å følgje opp kommunale og regionale planar innanfor ansvarsområda sine. Dei har òg myndigheit til å avgjere klagar som er knytte til plan- og bygningslova.

Det er dermed en lovpålagt oppgave for embetet å legge vekt på hensynet til villreinen når reguleringsplaner som berører villrein sendes på høring.

Norsk villreinsenter sin rolle i villreinforvaltningen er beskrevet i den nevnte Stortingsmeldingen, på s. 65-66:

> Stiftinga Norsk villreinsenter blei oppretta av dåverande Direktoratet for naturforvaltning i 2006. Bakgrunnen for dette var to lokale initiativ som følgde opp anbefalingar frå prosjektet «Villrein og samfunn». Stiftinga har eit felles styre og to driftseiningar: på Skinnarbu i Tinn kommune og på Hjerkinn i Dovre kommune. Villreinsenteret er ikkje eit forvaltningsorgan, men har ei viktig rolle som mellom anna går ut på å formidle kunnskap om villrein i villreinområda til forvaltninga og andre. Stiftinga har som hovudformål å fremje bevaring og berekraftig forvaltning av villreinbestandane og villreinfjella i Noreg. Villreinsenteret skal arbeide for å skaffe og formidle relevant kunnskap om villreinen og villreinen sitt leveområde, til bruk nasjonalt og internasjonalt. Kunnskapen skal vere oppdatert, av høgast mogleg kvalitet og lettast mogleg tilgjengeleg for alle aktuelle brukarar. Det skal også leggjast stor vekt på å bidra til kompetanseheving i kommunar, på fylkesnivå og hos rettshavarar. Villreinsenteret driv også ei omfattande naturrettleiing. Saman med Villreinrådet i Noreg driftar Norsk villreinsenter nettstaden villrein.no, som til ei kvar tid skal vere oppdatert på det mest aktuelle stoffet i Villrein-Noreg.

Av stiftelsens vedtekter går det frem at hovedformålet med den er «å fremme bevaring og bærekraftig forvaltning av villreinbestandene og villreinfjellene i Norge. Villreinen er en viktig del av vår natur- og kulturarv, og Norge har et særlig internasjonalt ansvar for å sikre framtiden for villreinstammene og deres leveområder», jf. § 2 i vedtektene.

Som styremedlem får Tuseth innsikt i stiftelsens virksomhetsplan, budsjett og regnskap, samt administrative forhold, og hennes oppgave er sammen med resten av styret å sikre en forsvarlig forvaltning av stiftelsen. Styret er ikke involvert i de faglige vurderingene som knytter seg til de prosjektene som Norsk villreinsenter bidrar inn i. Den løpende virksomheten ivaretas av daglig leder på kontoret på Skinnarbu og på Hjerkinn, jf. vedtektenes § 4.

Mandatet til både stiftelsen og Statsforvalteren er dermed å ivareta villreinens interesser. Vi forstår det slik at Tuseth ikke har deltatt direkte i stiftelsens arbeide med å fremskaffe relevant kunnskap om villrein. Slik vi forstår det, innebærer styrevervet at hun, sammen med resten av styret, har et mer overordnet ansvar for å sørge for en forsvarlig drift av stiftelsen. Vi viser også til § 5.2 i stiftelsens vedtekter hvor styrets oppgaver er listet opp. En kvalitetssikring av det faktagrunnlaget som de ansatte har kommet frem til er ikke listet opp som noen oppgave.

Ved habilitetsvurderingen skal det legges vekt på om inhabilitetsinnsigelse er reist av en part, jf. forvaltningsloven § 6 andre ledd siste setning. I dette tilfellet er inhabilitetsinnsigelsen reist av daglig leder i Høgevarde AS, og Flå kommune har fremmet innsigelsen overfor Statsforvalteren. Hverken forslagsstiller eller kommunen er parter i reguleringssaken, i forvaltningslovens forstand. Gode grunner taler likevel for å legge en viss vekt på at disse aktørene i reguleringssaken har stilt spørsmål ved avdelingsdirektørens habilitet.

Embetet har nylig vedtatt egne interne retningslinjer for habilitet – «Habilitet – en huskeliste for ansatte»[4]. Huskelisten er ment som en påminnelse til alle ansatte om å være bevisste når det gjelder vurdering av egen habilitet, og til hjelp når den enkelte skal vurdere egen habilitet etter forvaltningslovens § 6. Vi presiserer at huskelisten ikke var vedtatt på det tidspunktet da Klima- og miljøvernavdelingen avga sin uttalelse og fremmet innsigelse til planen. Uansett er det vurderingene etter forvaltningsloven § 6 som er avgjørende, og huskelisten må i denne sammenhengen forstås som retningsgivende for vurderingen.

I fjerde kulepunkt i huskelisten står det at «Vi behandler ikke saker som kan berøre interessene til foreninger vi er aktive i eller virksomheter vi har eierinteresser eller styreverv i». Dette kan tale i retning av at Tuseth bør anses inhabil etter § 6 andre ledd. I fotnote nr. 2 til huskelisten, er følgende eksempel nevnt:

> Hvis du f.eks. er trener for et idrettslag og har frontet bygging av en ny idrettshall, vil du nok anses inhabil til å delta ved saksbehandlingen etter plan- og bygningsloven hos Statsforvalteren, jf. fvl. § 6 andre ledd. Hvis du er medlem av styret i idrettslaget, er du automatisk inhabil etter § 6 første ledd bokstav e.

Eksempelet er brukt for å få frem at det først og fremst er tilfeller hvor en ansatt sitt engasjement som privatperson for en forening el.l. som har interesser i en sak som ikke er forenlige med de faglige interessene som Statsforvalteren skal ivareta som offentlig myndighet, som leder til inhabilitet. I dette tilfellet er de faglige interessene til Norsk villreinsenter og Statsforvalteren nærmest sammenfallende. Tuseths oppgave er dermed «å tale reinens sak» både som styremedlem i stiftelsen og som avdelingsdirektør for Klima- og miljøvernavdelingen.

Det er ingen opplysninger i saken som indikerer at Tuseth har en ytterligere tilknytning til reguleringssaken, utover at hun er styremedlem i stiftelsen.

Statsforvalteren behandlet i 2020[5] en lovlighetsklage fra et mindretall i Hol kommunestyre som stilte spørsmål ved Utvalg for plan og utvikling sin habilitetsavgjørelse knyttet til et medlem som også var leder av Villreinnemnda for Nordfjella. Spørsmålet var om han var inhabil til å behandle saken i Utvalg for plan og utvikling når han som leder av Villreinnemnda hadde avgitt en uttalelse i samme sak. Statsforvalteren konkluderte med at kompetansekombinasjonen som leder av Villreinnemnda og utvalgsmedlem ikke utgjorde et særegent forhold etter forvaltningsloven § 6 andre ledd. Vi kom dermed til at utvalgsmedlemmet var habil til å delta i behandlingen av samme reguleringssak som han hadde avgitt høringsuttalelse til som nemndleder. Vår konklusjon i lovlighetskontrollsaken tilsier at samme linje bør følges når avdelingsdirektørens habilitet skal avgjøres, ettersom problemstillingene er sammenlignbare.

Statsforvalteren argumenterte langs samme linje ved vurderingen av om tjenestemenn i embetet var habile til å gjennomføre tilsyn i en sak i 2023 hvor to tvillingsøstre på 16 år døde mens de var under barnevernets omsorg.[6] Embetet konkluderte med at vi var habile, til tross for kompetansekombinasjon som klagemyndighet og tilsynsorgan, og Kommunal- og

---

[4] Vedtatt i ledermøtet 4. mars 2024

[5] Vedtak av 31. august 2020 i sak 2020/19368

[6] Brev datert 28. februar 2023 i sak 2023/3582

distriktsdepartementet var enig i denne vurderingen[7]. Departementet endret senere denne vurderingen slik at settestatsforvalter ble oppnevnt.[8] Departementet viste blant annet til at advokaten til foreldrene hadde stilt spørsmål ved avgjørelsen, til medieomtalen av saken, og at Statsforvalteren selv hadde gitt uttrykk for at embetet, på grunn av sakens utvikling, opplevde at det ikke hadde den nødvendige tillitten til å kunne gjennomføre tilsynsoppdraget.

Denne tilsynssaken var svært spesiell, og embetsledelsen fant grunn til å legge betydelig vekt på hensynet til at jentenes foreldre hadde tillit til at tilsynet ble gjennomført av en Statsforvalter som kunne vurdere hvordan saken hadde blitt håndtert av forvaltningen «med nye øyne». I detaljreguleringssaken kan vi ikke se at Tuseths rolle som styremedlem i stiftelsen er egnet til å svekke tilliten til embetets upartiskhet i samme grad.

Konklusjon

Statsforvalteren har etter en samlet vurdering kommet til at Gunhild Dalaker Tuseth var habil til å avgi uttalelse til planforslaget og til å fremme innsigelse til planen. Vi kan ikke se at kompetansekombinasjonen som styremedlem i Norsk villreinsenter og direktør for Klima- og miljøvernavdelingen utgjør et særegent forhold etter forvaltningsloven § 6 andre ledd. Ved vurderingen har vi lagt vekt på at det ikke er opplysninger i saken som tilsier at Tuseth, eller noen hun har nær personlig tilknytning til, har noen *personlig* interesse i utfallet av behandlingen av reguleringsplanen. Vi viser til at hun både som styremedlem i stiftelsen og som avdelingsdirektør hos Statsforvalteren først og fremst skal ivareta villreinens interesser og at vurderingene i stor grad er faktabaserte.

Med hilsen

Ingvild Aleksandersen
ass. statsforvalter
Juridisk avdeling

Hege Skaanes Nyhus
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

[7] Brev datert 2. mars 2023 fra Kommunal- og distkriktsdepartementet i sak 2023/3582
[8] Brev datert 2. mai 2023 fra Kommunal- og distkriktsdepartementet i sak 2023/3582

Til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
Planavdelingen v/ Lina Frogner Orre.

Kommentarer til:
"Oversendelse av innsigelsessak til departementet-reguleringsplan for Høgevarde HV19 Grøun-Flå kommune." Deres refr. 2024/25703 av 26.02.2025.

Historie og forvaltning av reinstammen Norefjell - Reinsjøfjell.
Lesja Tamreinlag mista både konsesjon og beiteretten til ca. 1000 reinsdyr(opprinnelig svensk skogstamrein) i 1953.
5.mars 1954 ble A/L Norefjell Tamreinlag stiftet og konsesjon samt beiteavtale opprettet på Norefjell Reinsjøfjell. 7 gjetere dreiv reinsdyra i løpet av 6 uker fra Lesja og fram til Reinsjøfjell, et område med godt vinterbeite. Reinsbukk ankom Nesbyen med godstoget.
Norefjell-Reinsjøfjellområdet utgjør 307 600 da over 1000 moh.

A/L Norefjell Tamreinlag ble avviklet i 1968 etter 14 års tamreindrift. Beiteleien var misligholdt og de fleste dyrene ble slaktet. I januar 1971 ble det av et andelslag grunneiere i Nes, Sigdal, Flå og Krødsherad besluttet å kjøpe gjengående 65 voksne reinsdyr og 25 kalver for kr 24 500. Nore ønsket ikke å betale, så det ble slaktet noen dyr for å betale deres andel.
Hensikten med kjøpet av disse reinsdyrene var at de skulle formere seg og etter hvert bli forvaltet som tamrein, men beskattet ved avskyting, slik som reinstammen i Rendalen. Asle Østerhus og undertegnede var pådrivere for å få til forvaltning av reinstammen, men det var utfordringer med å få myndighetenes tillatelse til dette. Noen rettighetshavere var også sterkt imot hele reinstammen(eks. utfordringer med bukkeflokker på innmark i Nes om våren) og *mye usikkerhet på om myndighetene i fremtiden ville overkjøre annen utnyttelse av utmarksområdene*. Derfor ble det en prøveperiode med villreinforvaltning på særskilte vilkår i 10 år, fra 1992(første jaktår) og fram til 2002.
Siden forvaltningen hadde gått greit, samt at viltkonsulent Bjarne Smukkestad gjentatte ganger lovde at reinstammen aldri skulle bli grunnlag for innsigelse på arealplaner i området Norefjell-Reinsjøfjell ble tillatelsen omgjort til evig tid.
I brev fra Fylkesmannen i Buskerud, 28.mars, 2001, skriver Bertil Anderson og Bjarne Smukkestad bl.a.:

"Fylkesmannen kan bekrefte at villreinområdet forvaltes svært bra…..
Det er etter Fylkesmannen sin vurdering ingen fare for at rettighetshaverne ønsker seg større stamme enn det beiteforholdene tilsier. Kravet om at grunneierne alene bestemmer stammestørrelsen, går på hvor begrenset stammen bør være for at reinens arealbruk ikke skal være til hinder for annen arealutnyttelse, først og fremst utbygging til turistformål."
Etter 10 år med reinsjakt skrev Direktoratet for naturforvaltning v/Erik Lund og Johan Danielsen i brev av 03.01.2002, som svar i forbindelse med søknad fra villreinutvalget om fornyet godkjenning av villreinområdet:"..vi ser ikke for oss noen endringer i forhold til dagens praksis ovenfor dette villreinområdet."

I brev av 02.03.2002 fra Norefjell-Reinsjøfjell Villreinutvalg v/Øystein Landsgård(tidligere leder av Villreinområdet Norge) skrives følgende:
"Kalvingen til denne reinstammen skjer over et stort område - det er registrert kalving i flere områder i 4 av de 5 kommunene i Villreinområdet."

Professor Egil Reimers skriver at tilveksten i 2000 og 2001 har ligget på opp mot 45% av vinterstammen størrelse. .. Siden stammen har flere kalvingsområder vil forholdene et sted ikke være avgjørende for kalvingen."
Reimers skriver i notat av 26.august 2012, s.2:"Som konklusjon:Reinstammen i Norefjell-Reinsjøfjell er i meget god stand, har høy reproduksjon, høy netto avkastning, lav dødelighet og god kondisjon." I samme notat s.19:
"HV19. Feltet ligger utenfor reinens bruksområder og vil ikke ha innvirkning på reinens bruk og trekk."

15.02.2005 skrev Direktoratet for Naturforvaltning v/seksjonssjef Terje Bø og seniorkonsulent Johan Danielsen(skriv 05/1965 ART-VI-JD):
"DN ser i framtida for seg en klarere prioritering mellom villreinbestandene og villreinområdene. Norefjell-Reinsjøfjell Villreinområde kommer neppe til å bli prioritert på en slik måte at DN vil finne det naturlig å legge vesentlige føringer for den *rettighetshaverbaserte* forvaltningen. *Følgelig finner vi ikke at det foreligger noen reell konflikt mellom våre langsiktige mål i forhold til villreinforvaltningen og de ønsker som foreligger fra rettighetshaversida i dette villreinområdet når det gjelder lokal handlefrihet."*

Disse brevene og uttalelsene fra fylkesmannens viltkonsulent bidro til at rettighetshaverne til slutt aksepterte opprettelse av villreinområdet Norefjell-Reinsjøfjell, et *ikke-nasjonalt villreinområde(iht NINA).*

Til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
Planavdelingen v/ Lina Frogner Orre.

I ettertid har vi gang på gang opplevd at fylkesmann/statsforvalter har begrunnet sine innsigelser imot planlagte utbyggingsområder i vårt fjellområde nettopp med hensyn til villreinen.

Grøun og detaljreguleringsplan for HV19.

Området utgjør et godt arrondert platå som ligger i le av høyfjellet(Hesteleinnatten 1183 moh). Planområdet HV19, Grøun utgjør 1584 da, herav selve utbyggingsområdet etter grundige vurderinger er krympet fra over 800 da, først ned til ca 400 da og så videre ned til et endelig utbyggingsområde på 218 da. Flere delområder ble fjernet og planen ble redusert med mellom 80-100 hyttetomter.
Tomtene ligger mellom 850 og 930 moh. Det er variert topografi i området som har et rikt og variert vegetasjonsbilde, bestående av blant annet frodig bunnvegetasjon og grupper av gran- og bjørkeskog.
Den allerede godkjente adkomstveien til HV19 er kortet inn. Veitraseen ble endret for å unngå myrlendt terreng og å unngå elvekryssing. Området skal knyttes til eksisterende infrastruktur som ligger i nærområdet, felt HV17-b.

Fylkesmannen rettet innsigelse til adkomstveien og utbyggingsområdet HV19 Grøun i områdereguleringsplan for Gulsvikfjellet 23.04.2014. De skrev at utbygging ikke burde skje på grunn av blant annet :*"Leveområder for villrein og andre sårbare eller truede arter, randsoner inn mot leveområdene og viktige viltkorridorer."*
Områdereguleringsplanen med innsigelsen ble oversendt til Kommunal- og moderniseringsdepartementet for endelig avgjørelse.
Miljødirektoratet skrev i høringen 26.08.2015: «Med bakgrunn i tiltak for å kanalisere menneskelig ferdsel vekk fra reinens kjerneområder vurderer Miljødirektoratet at en utbygging av HV19 ikke vil komme i konflikt med miljøinteresser av nasjonal eller vesentlig regional interesse."
Departementet godkjente HV19 Grøun som utbyggingsområde i områdereguleringsplanen etter møter og avholdt befaring i 2015.

Under planlegging av utbyggingen i Gulsvikfjellet har lærerboka blitt fulgt av Flå kommune. Utbyggingsområdet i Grøun har vært innarbeidet i alle arealbruksplaner for fjellet vårt helt siden Generalplanen for Flå 1975-85, "Den Røde Streken", Arealdisposisjonsplan for Norefjell-Gråfjell og Regional plan for Norefjell Reinsjøfjell 2020-2035 m.fl.
I forbindelse med reguleringsforslaget til HV17 i Gulsvikfjellet rettet statsforvalteren i Oslo og Viken også innsigelse til den planen, men ikke på

bakgrunn av reinstammen. HV17-b er det siste hyttefeltet som er blitt godkjent og ligger nærmest HV19 Grøun.
HV19, Grøun, ligger meget skjermet i forhold til sine omgivelsen, med stupbratte fjellsider på sin øst- og sydside, med bratt fjellside opp mot høyfjellet på vestsiden.På nordsiden fra HV19 i retning HV17 er det åpent lende og dermed mest tilgjengelig adkomst gjennom for reinsdyrene, dersom de skulle ønske seg til HV19 Grøun.

Som betaling for nødvendig trasé for adkomstvei(ca. 2km) og infrastruktur over gnr/bnr 27/1 til HV19 Grøun ble Høgevarde AS fra grunneier Agnes Gulsvik(AG) tilbudt dette for kr 27 mill,. Etter et jordskifte endte det i en minnelig avtale(1,7km vei). Det meste av kravet er allerede innfridd av utbyggeren Høgevarde AS.

I forbindelse med kommunens behandling av detaljreguleringsplan for HV19 sendte Villreinnemda for Brattefjell-Vindeggen, Blefjell og Norefjell-Reinsjøfjell, ved leder Karen Johanne Gulsvik(KJG), som er datter av AG, inn brev av 25.08.23, som jeg mener det må sees bort fra. Hun er inhabil og høringsuttalelsen inneholder en rekke direkte faktafeil. KJG ble også erklært inhabil ifm kommunestyrebehandlingen av HV19 Grøun. I forbindelse med inngående jordskifte sak 17-157052SKJ-JGOL, som vedrørte adkomstveien til HV19 Grøun over 27/1, møtte KJG med fullmakt fra sin mor og hun holdt innlegg mot planlagt utbygging av HV19 og adkomstveien.
I forbindelse med behandlingen av reguleringsforslaget til HV17(det siste utbyggingsfeltet som er godkjent) rettet statsforvalteren i Oslo og Viken innsigelse til planen, men ikke på bakgrunn av reinstammen. HV17-b er det siste hyttefeltet som er blitt godkjent i Gulsvikfjellet. Feltet ligger nærmest HV19 Grøun. Feltet på 27/1 er nå under utbygging og 23 hyttetomter eies av KJG sin bror.
Jeg viser ellers til tidligere sak vedrørende vurdering av inhabilitet til avdelingsdirektør Gunhild Dalaker Tuseth hos statsforvalteren. Statsforvalterens svar/forklaring i saken er ikke påklaget.

Som en av de mest lokalkjente turgåere, som jeger og tidligere grunneier av Grøun(tidligere medlem av villreinutvalget fra og med 1992) har jeg aldri opplevd at reinsdyrene eller reinspor har vært sett nede i planområde HV19 Grøun, men i perioden 2005-07 skal noen radiomerkete reinsdyr ha vært innom Grøun på våren. Jeg har bedt om kvalitetssikring av disse opplysninger/kart uten å ha fått svar. Det kan synes som at observasjonene kan være "dratt" litt på kartet i forhold til faktisk terreng, hvis man ser på alle

de observasjonene som ble gjort i de stupbratte sidene mot dalbunnen av Laksejuvet.

Ved oppstarten av planer for utbygging i Gulsvikfjellet husker undertegnede godt at i anledning av et møte hvor noen utbyggingsområder skulle bistå i et prosjekt vedrørende fremtidig og bærekraftig hyttebygging så ble vår planlegger(landskapsarkitekt Bergsvein Norman) sendt hjem av assisterende fylkesmann i Buskerud, Runar Schau Karlsen. Det skulle ikke bygges hytter i Gulsvikfjellet.

Statsforvalter påstår nå at det er ny kunnskap og situasjon for villrein i dag sammenlignet med situasjonen i 2014. De avviser at innsigelsen er en omkamp.

I forbindelse med NINA Rapport 72, klassifisering av 14 ikke-nasjonale villreinområder etter kvalitetsnorm for villrein(2023), klassifiseres villreinområdene etter 1)bestandsforhold, *2) lavbeitet og 3) leveområder og menneskelig påvirkning.* Klassifiseringen vil gi tydelige signal om hvilke faktorer som er de største utfordringene for hvert enkelt villreinområde. Målet er at minimum middels kvalitet for det enkelte villreinområde opprettholdes eller nås snarest mulig. Kvalitetsnormen for villrein ble vedtatt av regjeringen sommeren 2020.
Det nevnes i NINA-rapporten at for vår reinstamme på Norefjell Reinsjøfjell i delnorm 3) så ble parametrene funksjonell arealutnyttelse og funksjonelle trekkpassasjer(ingen passasjer i Gulsvikfjellet) klassifisert til god kvalitet. Arealunnvikelse og redusert bruk av trekkpassasjer er vurdert til å være innenfor normalvariasjonen, på tross av at det er et område med tidvis mye ferdsel.
Det var kun delnorm 2)lavbeite som gav middels kvalitet(gul). Dette på grunn av bare middels lavbeiter i vinterbeiteområdet som ligger i Nes og Nore Uvdal. Det er ingen rein i vårt område(Flå kommune) i vinterhalvåret. Bortsett fra lavbeite i vinterbeiteområdet, som ligger i Nes og Nore Uvdal, ville helhetsinntrykket vært grønt(toppscore - god kvalitet) for reinstammen vår.
I rapporten utarbeidet av NaturRestaurering v/ Kjetil Flydal m.fl. heter det på s 6: "Siden reinen tradisjonelt har brukt fjellområdene videre mot vest fra våren og gjennom barmarksperioden er det rimelig å betrakte planområdet, dvs. Kalvelifjellet og omkringliggende habitat ovenfor de

bratte skogkledde sidene videre mot øst, som en *randsone til villreinområdet*". Deres vurdering er at planområdet ikke har noen vesentlig virkning i form av barriere/fragmentering av habitatet. Ellers nevnes at på grunn av den korte fluktavstanden på reinsdyrene så er Norefjellreinen mer å regne som tamrein enn villrein og er derfor genetisk ulik reindyr med opphav villrein.

Arbeidsgruppen fra Norsk Villreinsenter v/bl.a. Anders Mossing skriver i august 2023 vedrørende kunnskapsgrunnlag delnorm 3 for Høgevarde/Gråfjellområdet:
".. reinen ikke påvirkes i nevneverdig grad av ferdselen, og at området brukes omtrent likt nå som tidligere".
Arbeidsgruppen skriver også :
"Et mindre areal, øst for Høgevard og utover Laksejuv, har mer sporadisk bruk av rein enn de øvrige områdene. Dette kan skyldes en kombinasjon av nærhet til et større hytteområde og topografi."
HV19 Grøun ligger i randsonen utenfor det nevnte området og utenfor kjerneområdet for reinen. Topografi og arrondering er tidligere omtalt.

Fostringsflokker av rein har tidligere blitt observert inne i tettbebygd hytteområde i en av våre nabokommuner i mai måned.
Jeg har foto av en fostringsflokk som oppholdt seg nede i bygda nord i Flå kommune. Den beitet og hvilte inne på gårdstunet og på støyskjermer langs Rv7, i mai 2014. Flekkvis barmark og tidlig beite frister simlene i kalvingsperioden.
Siden dyrene viser liten unnvikelse for mennesker og har svært korte fluktavstander i forhold til ordinær villrein, så søker de gjerne områder også med menneskelig ferdsel. På grunn av det begrensede leveområdet på Norefjell og Reinsjøfjell så har reinsdyrene vært vant til menneskene over lang tid, helt siden de kom til Norefjellområdet som tamrein. Det finnes nok mer menneskesky reinsdyr i enkelte tamreinflokker i Norge enn de som lever i Norefjell Reinsjøfjell Villreinområde.

Fra Artsdatabanken og der under ekspertenes oppsummering skrev 24.11.2021 at *reinstammen(opphav svensk skogstamrein) har liten genetisk interesse og innehar redusert genetisk variasjon. Artsdatabanken tolker at villrein som er forvillet fra tamrein ikke skal inkluderes i rødlistevurderingen.*

Til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
Planavdelingen v/ Lina Frogner Orre.

Detaljreguleringsplanen for adkomstveien fra HV17 til HV19, Grøun, ble endelig godkjent 13.04.2023. Planen har også innregulert løypetrase fra HV19 og nordover mot de andre utbygde hytteområdene, sentrumsområdet og aktivitetssentra som sykkelstier og skisenter i Gulsvikfjellet. Gangstier skal lages i samme retning og *ingen stier skal anlegges sør- og vestover i retning Laksejuv.*

Regional plan for Norefjell-Reinsjøfjell 2020-2035 for kommunene Flå, Krødsherad, Sigdal, Nore og Uvdal og Nesbyen ble vedtatt av Fylkestinget i Viken 17.09.2020. Formålet med planen var:".. komme fram til en langsiktig og helhetlig strategi for bruk av fjellområdene. Gjennom helhetlige vurderinger skal blant annet *villrein*, lokal nærings- og samfunnsutvikling og friluftsinteresser søkes ivaretatt. Fylkesmannen i Buskerud/Oslo og Viken ved Gunhild Dalaker Tuseth(styremedlem i Norsk villreinsenter) deltok i planarbeidet og i tillegg Even Knutsen/Brede Kihle i den administrative arbeidsgruppen. Viken fylkeskommune skriver om villreinen:" HV19 Grøun er del av vedtatt områdeplan og inngår også som utbyggingssone i regional plan. Man har dermed allerede besluttet at hensynet til fritidsboliger/reiseliv går foran villreinhensyn i dette området.
Videre skriver de:"Det er ingenting fra de foreløpige resultatene fra klassifisering etter kvalitetsnormen, som tilsier at vi har fått ny kunnskap…".
Det kongelige Kommunal- og moderniseringsdepartementet vedtok den regionale planen 07.september 2021.

I forbindelse med innsigelsen til HV19 har Statsforvalteren også nevnt hensynet til kongeørnen, selv om det ikke inngår i grunnlaget for innsigelsen. Den hadde tidligere tilhold i området syd for Grøun, i nærområdet til Geitestein i Krødsherad kommune. Den er ikke lenger registrert i dette området. Nærmeste delområde i HV19, Grøun, ble fjernet som utbyggingsområde på grunn av myr.

Vi finner ingen ny kunnskap i forbindelse med nylig utkommet stortingsmelding eller Naturmeldingen. Forslag til detaljreguleringsplan for HV19, Grøun, ble 12.desember 2024 enstemmig vedtatt av kommunestyret i Flå kommune.

Avslutning.

Statsforvalter/Fylkesmannen i vårt fylke har for lang tid tilbake inntatt et forhåndsstandpunkt. Det er ingen tillit til at innsigelsen fra statsforvalter er basert på en objektiv og saklig vurdering.

På bakgrunn av de ovenfor nevnte henvisninger, brev fra gjeldende myndigheter, som jeg har vist til fra og med 1992, aksepterte rettighetshaverne "villreinstatus" på våre innkjøpte reinsdyr fra 1971. Fylkesmann/statsforvalter har de seinere år hatt den holdning at vår villreinstamme oppfører seg *identisk* med dyrene i de nasjonale villreinområdene. Gjennom sitt forutinntatte syn og gjentatte innsigelser ovenfor kommuner og rettighetshaverne(som anskaffet denne reinen) skapes det konflikter som kan skade grunnlaget for den inntil nå utmerkede forvaltningen som villreinutvalget har utført.
Den såkalte "nye kunnskapen " statsforvalteren beskriver om reinstammen dokumenterer bare det vi alltid har vist, nemlig at reinsdyrene fortsatt er lite sky for menneskelig ferdsel, opptrer nærmest som tamrein, har en fantastisk kondisjon, vekt, avdrottsprosent og er nok en av landets beste reinstammer. Dyrene er til stor glede for mennesker som rekreasjon, med sin beskjedne skyhet.

Vi bor i en positiv kommune med store utmarksressurser. På bakgrunn av den positive utviklingen av destigasjonene i fjellet, er Flå på vei til å bli en livskraftig kommune, med nye arbeidsplasser(pendlere som har flyttet hjem til Flå) og bedre servicetjenester.
Vi håper departementet kan hensynta lokaldemokratiet og at 10-års regelen i plan- og bygningsloven § 5-5 fortsatt gjelder.

Med vennlig hilsen
Hans H. Gulsvik

Til
Kommunal- og distriktsdepartementet,
v/seniorrådgiver Lina Frogner Orre. Sak 2024/25703.

19.02.2015 ble områdereguleringsplanen for Gulsvikfjellet godkjent.
Områdereguleringsplanen avklarte arealbruken, den er rettslig bindende og beskriver rammene for videre helhetlig utvikling av område Grøun.

Fylkestinget i Viken vedtok 17.september 2020 Regional plan for Norefjell-Reinsjøfjell 2020-2035, dette for å sikre reinstammens leveområder. I denne planen inngår HV19, Grøun som vedtatt utbyggingsområde.

I arbeidet med klassifisering av det ikke-nasjonale villreinområder
Norefjell-Reinsjøfjell(NINA) 2023, ville reinstammen i vårt fjellområde hatt god kvalitet(grønn farve) hvis lavbeitet hadde vært bedre under vintersesongen i Nore-Uvdal og Nes nordmark. Reinsdyrene befinner seg ikke i Flå vinterstid.
NINA skriver også:»..reinen ikke påvirkes i nevneverdig grad av ferdselen, og at området brukes omtrent likt nå som tidligere.»
De har en tilnærmet adferd som tamreinstammene. Det må også nevnes at de kanskje har Norges høyeste vekter, høyeste antall kalv pr simle og bukken går svært tidlig i brunst. Reinstammen er optimal, takket være en vellykket forvaltning.

13.april 2023 vedtok Flå kommunestyret detaljreguleringsplanen for adkomstveien og skiløype til HV19, Grøun.

12.desember 2024 vedtok et enstemmig kommunestyre detaljreguleringsplanen for Høgevarde HV19 Grøun. Dette på tross av innsigelse fra Statsforvalteren.
Detaljreguleringsplanen ble derfor oversendt Kommunaldepartementet for sluttbehandling.

I forbindelse med at Statsforvalteren arrangerte møte/befaring 4.juni HV19, Grøun i Flå, ble leder av Villreinnemda for Norefjell Reinsjøfjell, Karen Johanne Gulsvik, invitert med. Det kan nevnes at grunneier i planområdet Grøun ikke var invitert, slik det tidligere har vært tradisjon for(selv om grunneier ikke er direkte part i saken).
Karen Johanne(samboer med nabo til grunneier av HV19) deltok aktivt med fullmakt fra sine foreldre, Agnes og Jon Nesselquist ifm en jordskiftesak, nr 17-157052SKJ-JGOL, av 19.06.2019. Saken gjaldt rett til adkomstvei over deres eiendom 27/1 fram til Grøun, HV19. Karen Johanne fremførte innlegg imot bygging av adkomstvei og hyttefeltet HV19.
Jordskifteretten fant at Høgevarde AS skulle betale eierne av 27/1 en samlet erstatning på kr 1 320 000 for eiendomsinngrepet. Saken ble anket videre til lagmannsretten, men det endte i stedet opp med en minnerlig avtale. Krav fra eiere av 27/1(Agnes og Jon Nesselguist) var opprinnelig på kr 27 000 000(brev av 14.april 2016), men ble senere omgjort(avtale av 14.juli 2020) til diverse tjenester Høgevarde AS utførte og en leilighet eierne av 27/1 overtok.
Ny eier av 27/1, Ola Gulsvik, bror til Karen Johanne, igangsatte utvikling av deler av tomtefelt HV17, som ligger nærmest HV19. Ola sin påstand er at også flere av de detaljregulerte tomtene i HV19 tilhører hans eiendom.
Ola har derfor startet grensetvist mot eier av 29/1 i planområdet Grøun, sak nr. 22-033279RFA-JVVI/JDRA Hestejuvnatten naturreservat. Vedtak i denne jordskiftesaken kommer i løpet av sensommer/høst.

Hvis det noen gang skal trekke reinsdyr inn i Grøun så er den beste adkomsten gjennom hytteområdet HV2 og videre sørøstover gjennom nærmeste godkjente hytteområde til HV19, som eies av Ola Gulsvik. På de andre himmelretningene er det stupbratte vegger opp mot høyfjellet eller bratt nedover mot Fiskebekk/Ringnesseter, fra HV19.
Det kan nevnes at ved godkjenning av HV17 i 2015 så var aldri reinstammen et tema under sluttbehandlingen. Karen Johanne(Ola sin søster) engasjerte seg ikke den gang.
Miljødirektoratet v/ Toril Grønningsæter skriver i mail til meg, 27.juni at under befaringen 4.juni i HV19 så var det leder av Villreinnemnda Karen Johanne Gulsvik som orienterte om at det jevnlig observeres rein i området, og som sa at dette kunne dokumenteres med bilder. Miljødirektoratet hadde ikke sett disse bildene og ba meg kontakte Statsforvalteren. Jeg sendte derfor mail 28.juni til Statsforvalteren v/ Kjetil O. Heitmann, Eli Kristin Nordsiden og Brede Kihle. Det var Brede Kihle som svarte i mail av 8.juli følgende:» Jeg deltok på befaringen ved HV19 Grøun 4.juni, men jeg kan ikke hjelpe deg med bildene som du viser til.»
Jeg synes det er underlig at myndighetene ikke har kvalitetssikret dokumentasjonen og fått utlevert bildene Karen Johanne viser til.
Heller ikke de 10 reinsdyrene, som skal ha vært innom Grøun(planområdet) i løpet av 2005-2007(GPS-merket på kart), er kvalitetssikret. Dette skjedde før HV2 ble bygd ut og HV17 ble planlagt.
I Flå kommunestyre sin behandling av detaljreguleringsplan for HV19, ble Karen Johanne Gulsvik erklært inhabil av alle partigruppene og deltok ikke i behandlingen.
Noen dager etter gikk Karen Johanne ut med flere siders artikkel i Hallingdølen, der hun mente hun hadde vært habil i kommunestyrebehandlingen. Dette til tross for alle de berørte saker, med store verdier(tap/vinning), som hennes nærmeste familie var og fortsatt er engasjert i.

Høgevarde AS har allerede investert titalls millioner ifm planlegging, konsekvensutredninger av HV19, Grøun, og ikke minst for å sikre adkomstvei og skiløype til området. All infrastruktur fra det 218 da området skal knyttes til allerede eksisterende anlegg i HV17 og renseanlegget. Aktiviteter er allerede utbygd, med lokalisering nordvest for Grøun.
Utbyggingen i Gulsvikfjellet har skapt ringvirkninger og mange arbeidsplasser i bygda, men også langt utover Hallingdal sine grenser.

Jeg mener det er feil å sammenlikne adferden til vår flotte reinsdyrstamme(avstammet svensk skogstamrein) med ur-reinen i de nasjonale villreinområdene, slik miljømyndighetene nå gjør.

Jeg ber om en positiv behandling og ber om at dere vedtar Flå kommune sin innstilling!
Alle brev og mailer jeg har vist til kan sendes dere ved behov.

Med vennlig hilsen
Hans Hæhre Gulsvik
Flå, den 15.juli 2025.